

Efter Justitsministeriets opfattelse er der næppe i praksis et generelt behov for at kunne påklage dette forhold særskilt, når parten kan få spørgsmålet prøvet i forbindelse med en klage over selve afgørelsen. Der er derfor i lovforslaget ikke medtaget regler om adgang til særskilt klage over inhabilitetsafgørelser. Det vil fortsat skulle afgøres for hvert enkelt forvaltningsområde, i hvilket omfang der bl.a. ud fra retssikkerhedsmæssige synspunkter er behov herfor« (F.T. 1985/86, tillæg A, sp. 87, fremhævet her).

Om spørgsmålet anfører Hans Gammeltoft-Hansen, Forvaltningsret (1994), side 190, følgende:

»Er myndighedens afgørelser undergivet rekurs eller andre klagemuligheder, vil også inhabilitetsspørgsmålet kunne påklages. Som udgangspunkt skal klagen fremsættes som en klage over den - til sin tid - trufne realitetsafgørelse; en almindelig regel om adgang til særskilt påklage (som f.eks. FVL § 16, stk. 4, om aktindsigt) findes ikke. På visse områder vil selve inhabilitetsafgørelsen - især på grundlag af retssikkerhedsmæssige synspunkter - dog kunne påklages særskilt, således at problemet kan afklares, inden behandlingen af realitetsspørgsmålet er gennemført...«

I Justitsministeriets vejledning til forvaltningsloven anføres det - i overensstemmelse hermed - at beslutninger vedrørende habilitetsspørgsmål normalt kun kan indbringes for ankeinstansen i forbindelse med påklage af afgørelsen vedrørende sagens realitet, jf. vejledningens pkt. 26.

3. Retsplejelovens klagebegrænsningsregler

Ved lov nr. 385 af 20. maj 1992 om ændring af retsplejeloven, straffeloven, færdselsloven og udlændingeloven (Anklagemyndighedens struktur) gennemførtes en begrænsning i klageadgangen inden for anklagemyndigheden.

Før lovens ikrafttræden kunne visse afgørelser truffet af politimesteren påklages til statsadvokaten, rigsadvokaten og justitsministeren, mens statsadvokatens afgørelser kunne påklages til rigsadvokaten og justitsministeren. En række af anklagemyndighedens afgørelser kunne således realitetsbehandles tre eller fire gange.

Formålet med lovændringen, der baserede sig på et forslag fra Retsplejerådet, var bl.a. at begrænse antallet af rekursmyndigheder, således at adgangen til at påklage en afgørelse blev begrænset.

Efter lovændringen i 1992 indeholder retsplejeloven nu en række bestemmelser om klageadgangen i sager om strafforfølgning:

»§ 98. Justitsministeren er de offentlige anklagere overordnet og fører tilsyn med disse.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte bestemmelser om de offentlige anklageres udførelse af deres opgaver.

Stk. 3. Justitsministeren kan give de offentlige anklagere pålæg vedrørende behandlingen af konkrete sager, herunder om at begynde eller fortsætte, undlade eller standse forfølgning.

Stk. 4. Justitsministeren behandler klager over afgørelser truffet af rigsadvokaten som 1. instans.

§ 99. Rigsadvokaten varetager udførelsen af straffesager ved Højesteret og virker ved Den Særlige Klageret.

Stk. 2. Rigsadvokaten er de øvrige offentlige anklagere overordnet og fører tilsyn med disse. Rigsadvokaten kan fastsætte bestemmelser og meddele pålæg efter regler svarende til § 98, stk. 2 og 3.

Stk. 3. Rigsadvokaten behandler klager over afgørelser truffet af statsadvokaterne som 1. instans. Rigsadvokatens afgørelse i en klagesag kan ikke påklages til justitsministeren.

---

§ 101. Statsadvokaterne varetager udførelsen af straffesager ved landsretterne.

Stk. 2. Statsadvokaterne fører tilsyn med politimestrenes behandling af straffesager og behandler klager over afgørelser truffet af politimestrene vedrørende strafforfølgning. Statsadvokaternes afgørelser i klagesager kan ikke påklages til rigsadvokaten og justitsministeren. Statsadvokaterne kan fastsætte bestemmelser og meddele pålæg efter regler svarende til § 98, stk. 2 og 3.

§ 102. Fristen for klager efter § 98, stk. 4, § 99, stk. 3, 1. pkt., og § 101, stk. 2, 1. pkt., er 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. Fremkommer klagen efter udløbet af denne frist, skal den behandles, såfremt fristoverskridelsen må anses for undskyldelig.«

Det følger således udtrykkeligt af bestemmelserne i retsplejelovens § 98, stk. 4, § 99, stk. 3, og § 101, stk. 2, at en afgørelse truffet af politimesteren/statsadvokaten/rigsadvokaten alene kan påklages til den umiddelbart overordnede myndighed. Således behandler eksempelvis statsadvokaterne klager over afgørelser truffet af politimestrene vedrørende strafforfølgning. Statsadvokaternes afgørelser i disse klagesager